

que uns anys enrera no hi havia ni una sola casa de pagès, que, per Sant Isidre, o sigui, el dia abans al vespre, no fes el fogaró. Donava goig cinquanta anys enrera quan la il·luminació elèctrica era reduïda, mirar des d'aquí en tal dia, la Plana de Vic que d'un cap a l'altre era corulla de fogarons; talment com si els hi hagues sin sembrat, donant un aspecte meravellós i encisador.

Com a festa atractiu en aquesta contrada ressaltava molt l'aplec de Cabrera el diumenge de la Trinitat, o sigui, el diumenge després de la segona Pasqua. Era

un dia molt apropiat pels pastors: després de visitar la Mare de Déu, podien comprar les esquelles necessàries per esquellar els seus remats de vaques i ovelles, ja que durant l'any sempre se'n perdien i era necessari renovar-les. Cap any no hi mancava l'esqueller de Sant Pere de Torelló, que tenia fama de ser el millor esqueller conegut, puix que tenia el secret per donar el so que ningú més el coneixia.

També hi acudien molts caps de casa o matrimonis amb la mainada, ja que hi havia molta devoció a la Verge i, al mateix temps, era un

dels pocs dies de l'any que els era propici per esbargir-se una mica, sortint un poc de la vida monòtona de cada dia. El jovent, a més, aprofitava per quedar-se una estona a la tarda a les ballades de Cala Rotllada.

Penso poder donar per finit el capítol, ja que crec haver fet esment del més rellevant, dintre la vida pagesa d'aquesta contrada durant la temporada primaveral, i que en gran part a passat a la història.

JORDI SANGLAS.

CONCURS

L'AGULLOLA DE RUPIT

MIQUEL BANÚS

Cada terra, cada país té les seves grans o petites històries, les seves llegendes, i Rupit no podia ser menys.

L'Agullola és una penya descomunal, talaia insuperable, penjada en la cinglera que en més de quaranta quilòmetres va de Coll de Condreu, passant per Tavertet, fins més enllà de sant Pere de Casserres.

Aquest gran penyal anomenat Agullola, o petita agulla comparada amb el

Cavall Bernat, jo l'he batejat amb el nom de "Mugró de Catalunya".

Fins fa pocs anys, sols els excursionistes, els aimants de la natura, podien tenir el goig de visitar-la, ja que no hi portava cap carretera ni pista forestal. Sols hi arribaven camins de mules. Avui una pista forestal que va de Rupit fins a Sau passant per l'església romànica de sant Joan de Fàbregues, escurça el camí a peu uns trenta mi-

nuts.

Doncs bé, la llegenda que ha arribat fins a nosaltres explica que:

"Hi havia per aquestes contrades un gegant terrible i cruel. No parava d'espantar tota la gent, bona, senzilla i treballadora que habitava aquestes verals. Se'ls emportava les ovelles, els ramats i fins i tot havia atropellat algun pastor. La gent, tota esporuguida, vivia sempre amb la por,

amb l'ai al cor.

Un dia es reuní tota la gent i parlà de com ho farien per defensar-se d'aquest gegant. Veient que tots els medis humans eren fallible, invocaren l'ajuda divina. Déu escoltà la seva pregària i els envià com a protector l'arcàngel sant Miquel.

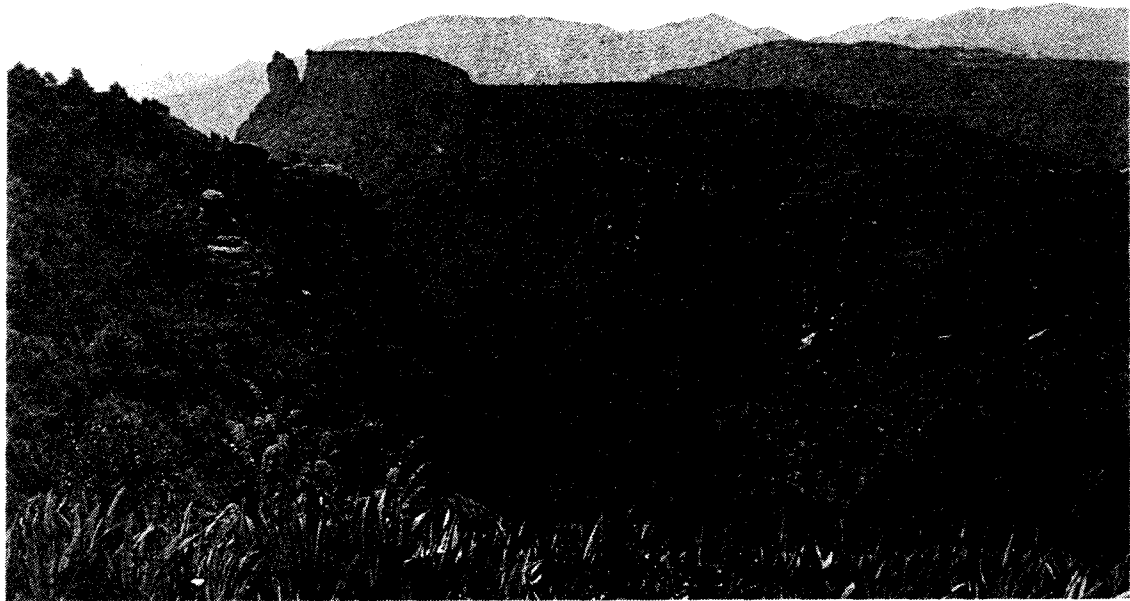
Un jorn sant Miquel i el gegant, que no era altre que Lucifer, tingueren un terrible combat; aquest, en veure's ja vençut i derrotat, abans de

tornar-se'n a l'eternal abim, oosà un peu al cingle del Far i l'altre al pla Boixer, agafà l'espasa i la clavà amb tanta fúria sobre la cinglera de l'Agullola, que aquesta es migpartí i quedà formada aquesta penya que té el nom de "Agullola de Rupit".

Encara recorda aquests fets el Castell de l'Embestida, que fou l'escenari on tingué lloc aquesta aferrissada lluita.

Abraonats en cruel guerra, caigueren cinglera

avall. Avui encara es poden veure en les penyes de roca viva del grau de Sallent les petjades de sant Miquel i les unglades del dimoni que feren en rebotre en la zigzaga del camí que baixa el grau. No gaire avall del Salt de Sallent hi ha el gorg de la Trapa i per aquest forat és per on el dimoni, vençut i esporuguit, s'esmunyí cap a l'infern.

l'Agullola de Rupit.

Vetllant les Guilleries, quan el massís més s'allunya com far que el mariner tant busca en negra nit, trobareu l'Agullola, mugró de Catalunya, penjada entre els cingles molt a prop de Rupit.

No és filla de la terra, és joia de l'Olimp deivalla del Bon Déu quan per aquí passà. Mireu-la que eixerida, com tramunta l'abim, el qui la veu un dia, ja no l'oblidarà.

Jeuen als seus peus pedres capbussades que una veu apocalíptica estimbà rostos avall amb esgarrifosos xiscles, del cingle arrencades i que avui la riera els serveix de mirall.

Hi ha pedra que clavà arrels enmig la terra
coberta de verda heura i alzinars de tronc gruixut,
que en altre temps serviren de refugi en temps de guerra
al vianant que passava cansat i esmaèrdut.

Estava jo un dia, contamplant la cinglera
dessota d'unes penyes que a les Blames hi ha,
quan vingueren a ma pensa, rondalles d'anys enrera
i que si m'escoltéssiu, ara us vaig a contar:

"Quan temps era temps, vivia per aquestes contrades
un gegant fer i terrible que ho espantava tot,
devorava pastors, ovelles i totes les ramades,
dels monstres que hi havia, sens dubte era el pitjor.

La gent tota esverada deia que era el maligne
i en veure's impotent, aixecà els seus ulls al cel:
'Oh Déu dels nostres pares, feu que del cel vingue
aviat a defensar-nos l'arcàngel sant Miquel'.

I Déu, bondadós, s'apiadà d'aquesta gent senzilla
que del mas a l'ermita anava sens parar.

A la masia treballant, per guanyar-se la vida
i a l'ermita, humil, per al seu Déu pregar.

Em

Embolcallat d'espessa boira, sortí de la muntanya
un udol terrible, infernal i esfereïdor
seguit d'un estrany tuf que a ningú no enganya
i la gent, esmaèrduda, pressagiava el pitjor.

Es congriaren glops de boira amb estranya figura
formant un núvol negre, terrible i fimbrejant
es capgirava i retorçava, cargolant-se amb bravura
i amb deliri terrible l'espai fuetejant.

Posant una petjada al final del llarg del cingle
que fins al Far s'enfila amb inacabable greny
i l'altre al Boixer altívol, digué: 'Que vingue
aquell que dels dos cregui que tingui més seny'.

I agafant l'espasa, amb foc d'infern trempada,
amb braç ferm i altívol, al vent la féu brunzir
deixant-la caure al cingle, i sols d'una vegada
caigué sobre la penya i el cingle migpartí.

L'espasa, en colpir amb la penya forta i nua
encengué una foguera semblant a un feréstec llamp
i el dimoni content, brandant la llarga cua
esclatà una rialla contenta i triomfant.

El llamp amb tota fúria encengué pedres i boscos
i un tuf de foc i sofre la vall tota emolenà
i les masies, amb el quintà i els camps a trossos;
semblava que del món, la fi hagués arribat ja.

Les pedres capbussant-se rodolaven pel precipici
esmicolant alzines, estavellant penyals
talment com la trompeta, marcant el gran judici
fos ja aquí arribada, i amb ella tots els mals.

--"Oh esperit del mal, del cel rebutjada escòria,
calla, t'ho mano, la teva infernal veu.
Fa segles et vaig treure, derrotat de la glòria
i avui de la terra et trec, en nom de Déu".

Agarbonats i a capbussons des del Castell de l'Envestida
fins al gorg de la Trana on s'embassà vençut i esporuguit,
semblava un cavall que hagués perdut la brida
quan al foc etern caigué, seguit d'infernal crit.

--"La teva obra no has pogut complir, oh esperit maligne,
has dat a la muntanya un immaculat mugró,
de tots serà preuat, i de les Guilleries serà el signe,
el brodaran en sedes enmig del seu pendó."

Quan Miquel hagué parlat, la tempesta tornà enrera,
bufant la tramuntana els núvols s'emportà.
Els raigs del sol il.luminaren el llarg de la cinglera
i l'arc de sant Martí al cel pintat quedà.

La pau i la bonança tornà a habitar la terra,
la gent tornà a la feina sense angoixa ni neguit.
Aquesta és la història d'una infernal guerra
que així deixà formada l'AGULLOLA DE RUPIT.

TAVERTET I ELS SEUS CONTORNS

Tavertet està situat a l'extrem meridional de l'altiplà del Cabrerès; a 1.197 m. d'altura al Puig de Cortils i a 852 m. al Pla del Castell, a la part del migjorn del poble hi ha una llarga conglera que continua vers al nord-est fins els cingles del Far, la qual assenyala el límit entre les Guilleries i el Cabrerès.

El municipi es compon de Tavertet i les anti-

